

23:e söndagen efter Trefaldighet- 2018 – Åke Malander (ELBK)

Introitus Psalm 85, Gt 2 Kon 23:1-3, Ep Fil 3:17- 4:3, Ev Matt 22: 15–22

Då gick fariseerna och överlade om hur de skulle kunna fälla honom för något som han sade. De sände till honom sina lärjungar tillsammans med herodianerna, som skulle säga: "Mästare, vi vet att du är ärlig och ger en rätt undervisning om Guds väg och inte tar parti för någon utan behandlar alla lika. Säg oss nu: Vad anser du? Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet?" Jesus märkte deras ondska och frågade: "Varför försöker ni snärja mig, ni hycklare? Visa mig det mynt som man betalar skatten med." De räckte honom en denar, och han frågade dem: "Vems bild och inskrift är detta?" De svarade: "Kejsarens". Då sade han till dem: "Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud." När de hörde detta, blev de förstummade. Och de lämnade honom och gick sin väg.

Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller är det inte tillåtet? När fariserna här kommer med den frågan är det inte för att samtala om ekonomi och skattepolitik. Frågan är religiöst betingad och här gäller den judarna och förhållandet mellan dem såsom tillhöriga Gud och den hedniska (ockupations)makten.

Problemet berör emellertid även de kristna, överallt och i alla tider. De kristna är medborgare i ett rike som inte är av denna världen, kan de då delta i och stödja finansieringen och uppbyggandet av de världsliga rikena? Hur olika situationen än må vara mellan olika tider och länder, mellan antikens samhällen och vår tid, mellan diktaturer och demokratier, så finns frågan där: Hur ska den kristne förhålla sig mellan å ena sidan Gud och å andra sidan "kejsaren"? Jesu svar ger dagens ämne:

"Ge åt kejsaren det som tillhör kejsaren och Gud det som tillhör Gud"

Det var Jesu svar till fariseerna, och det är vad Jesus lär oss idag. Och det är en lärdom som är aktuell i alla tider. För det har i alla tider varit så, att man velat blanda samman vad som hör till den världsliga styrelsen, "kejsaren", och vad som hör till Gud. Den världsliga makten har tidvis velat lägga beslag på den andliga makten, den som hör nådemedlen till, och göra den till sin egen. Eller så har den världsliga makten tidvis velat göra den andliga om intet, undertrycka den, ja slå ner den. Sedan finns det å andra sidan de som anser att den andliga makten också har politiska implikationer, att kyrkan ska styra och råda i världen. Sådant var tydligt under medeltiden, och den uppfattningen finns i påvedömet intill denna dag. Men så sker också där man politiserar det kristna budskapet och kräver att det är så det ska vara, eller att man kläder sitt politiska budskap i kristen dräkt och menar sig företräda en "kristen politik". Men var i Nya testamentet finner man något ord om hur en statsförfattning ska vara beskaffad, hur det världsliga styret och dess angelägenheter ska skötas? Ingenstans!

Martin Luther inskröpte att man måste skilja mellan den världsliga makten, mellan den politiska, militära, ekonomiska makten och den andliga makten, makten att förlåta synder, nådemedlens makt. Han skriver till kejsare och kungar:

"Guds ord vill jag inte anförtro åt er, och ni har heller ingen makt över det. Er styrelse är en världslig styrelse över världsliga ägodelar, men evangelium är en andlig, himmelsk skatt. Därför sträcker sig inte er makt till evangelium och Guds ord. Alltså erkänner vi kungar och myndigheter som herrar över jordiska ägodelar men inte över Guds ord. Det vill vi inte låta rycka ifrån oss. Ty det är Guds kraft, mot vilken helvetets portar ingenting förmår."

Ge åt kejsaren det som tillhör kejsaren

I dagens text kommer nu fariséer tillsammans med herodianer (sådana som stod nära den herodianska kungaätten) till Jesus, inte för att de är bekymrade angående skattepenningen, utan för att genom sin fråga kunna snärja honom och så få något att anklaga honom för. Samtalet börjar med smickrande ord och frågan de ställer är listigt utformad. För vare sig Jesus gäve ett jakande svar eller ett negativt svar, så skulle de kunna få något att anklaga honom för. Så var det tänkt. Hade Jesus svarat nekande, då kunde de anklaga honom inför de romerska myndigheterna, men hade han bejakat frågan, så skulle de kunna sprida ett rykte (fake news) att Jesus stode på romarnas sida, ockupationsmakten i Israels rike.

Men nu visar texten omedelbart något väsentligt. Jesus förstod deras tankar, och det är en sak som sägs på flera ställen i evangelierna och visar vem Jesus Kristus verkligen var och är. Det är för oss alla en viktig

sanning att Jesus känner oss människor utan och innan; det är en viktig insikt för oss att ha: han vet och ser också *vår egen* ondska. Det är när vi vet och inser detta, som vi också kan komma till honom och bekänna det, och få del av hans nåd och frid.

Ja, nu frågar Jesu alltså efter det mynt de betalar skatten med: *"Vems bild och överskrift är detta?"* Troligtvis var det ett så kallat Tiberias-mynt, som hade en inskription med den lagerkrönte kejsarens bild. Och nu kommer Jesu svar, som avgör frågan – för alla tider: *"Ge åt kejsaren det som tillhör kejsaren och Gud det som tillhör Gud"* Detta svar möttes av total tystnad från fariséerna och herodianerna. För inget annat kan sägas än att detta är skattepenningens bild och överskrift, det kunde de inte förneka. Som människor boende inom det romerska riket skulle *de* fullgöra sina skyldigheter gentemot det romerska kejsardömet, och *vi* ska fullgöra de skyldigheter som hör till det land vi råkar bo i. Som kristna är vi himmelrikets medborgare, men vi är som människor även medborgare i ett jordiskt rike med de plikter och förmåner som följer av detta, något som kan variera kraftigt från land till land. Sålunda beskriver första delen av Jesu svar vad som hör till vår roll som medborgare i vårt jordiska rike. Men det är den andra delen i svaret som vi får anse som den tunga delen.

Ge åt Gud det som tillhör Gud

Med det svaret visar Jesu att hela frågan rymmer en existentiell dimension. Ordet för bild är *ikon*. Ordets betydelse är just bild, avbildning. Men i den senare delen av svaret kommer något djupare fram, nämligen vad människan är skapad till, nämligen till *Guds ikon, Guds avbild*. Och här kommer hela frågan om människan in, nämligen vad Gud skapat henne till och vad hon nu är i världen. Och när Jesus säger att vi ska ge till Gud vad Gud tillhör, då visar han att människan måste i sitt liv komma till Gud, lära känna Gud, kunna få en förtröstan på Gud, och allt detta i Jesu svar visar på vårt förhållande gent emot Gud. Vi har förpliktelser och ansvar gent emot överheten, men vi har framförallt förpliktelser och ansvar gent emot Gud. Se på pennigen, vems bild har den? Kejsarens. Ge då skattepenningen åt kejsaren! Se på dig själv, o människa, vems bild är du? Guds avbild! Ge då dig själv åt Gud! Detta så mycket mer som Gud har gett sig själv åt dig. Om detta måste vi nu tala lite mer.

Ansvar gent emot Gud betyder att jag inte kan leva mitt liv här i världen efter min egen vilja, utan jag måste finna Guds vilja, och inte minst finna Gud själv, och det just i den jordiska, vardagliga verklighet jag lever i. Men det gör man inte genom att försöka gå in i sig själv i tron att man kan söka ett inre ljus i sig själv, för sanningen är att vi alla ända in i vårt innersta är syndare. Och se, det var just därför Jesus kom i världen: *för att uppsöka och frälsa det som var förlorat*. Och till dem tillhör vi alla, för trots att vi är förunderligt skapade till människor och Guds avbild, så har vi som människor så gått bort från Gud, att vi redan när vi kommer till världen föds som syndare och inte som rättfärdiga.

Därför, när vi hör dessa ord av Jesus, då är det "den angelägnaste omsorgen" att vi både tänker över vilka och hur vi är som människor – *och vem och hurudan Jesus Kristus är*. Och detta naturligtvis i ljuset av Guds ord! Då finner du först det nedslående: att även du är en syndare. Men sedan även det förunderliga och upplyftande: att Jesus Kristus är just syndares Frälsare och saliggörare, *din* Frälsare och saliggörare. Det är denna väg vi måste finna, den väg som för till det eviga livet, och inte stannar vid dödens mörka stund. För genom Jesu död och uppståndelse finns det liv för oss, det eviga Livet. Det är detta som är salighetens väg, att tro på Jesus Kristus och förtrösta på honom. Då får Jesu ord om att *"ge åt Gud vad Gud tillhör"*, sin verklighet: Gud Fadern har sänt Sonen i världen för att försona alla människors alla synder och ge oss nåd och frälsa oss. Ge Gud vad Gud tillhör – tro på Sonen och hans verk för alla människor och därmed även för dig.

Igår var det Alla Helgons dag. Då hörde vi saligprisningarna. De har något viktigt att lära oss. *Saliga är ni*, säger Jesus. Hur, på vilken grund? Endast på grundval av Kristi nåd! Det är nu inte en salighet som syns och märks i världen, och du kan nog inte själv se och känna den hos dig. Men du får ändå äga denna salighet och tro den för Mästarens, Jesu Kristi skull. Ty *"Guds Sons blod renar från alla synder"*. Tro och lita på detta Guds ord och löfte, och du är salig.

Amen